

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **X. X.**, zastoupený Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2020, č. j. 4 Az 3/2018 – 47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 10. 3. 2020, č. j. 4 Az 3/2018 – 47, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019, č. j. OAM-396/ZA-ZA02-ZA05-R2-2015. Tímto rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Městský soud uvedl, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, protože se obává nebezpečí, které mu v zemi původu hrozí ze strany vyděračů - soukromých osob. Žalobce tvrdil, že tyto osoby po něm požadovaly částku 100 000 EUR, neboť v Ruské federaci zaměstnával Moldavany, kteří patrně neobdrželi za práci odměnu a dluh požadovali po žalobci. Na policii ani jiné tamní státní orgány se neobrátil, protože v ně nemá důvěru. Dodal, že jeho bratr pracuje u moldavské policie, a proto se přes něj

pokusil zjistit, kdo jej vydírá, avšak neúspěšně. V České republice má žalobce partnerku a známé.

[3] Dále městský soud poukázal na to, že převážná část námitek žalobce směřuje proti závěrům žalovaného ohledně možnosti žalobce vyhledat pomoc před vyděrači u moldavské policie. Žalobce tvrdil, že žalovaný konstatoval, že měl reálnou možnost se obrátit na tamní státní orgány, ačkoli z dostupných informací o zemi původu je zřejmé, že justiční systém v Moldavské republice „*není problémový*“. Městský soud konstatoval, že tvrzené potíže s osobami, které po žalobci požadovaly úhradu dluhu, nelze považovat za pronásledování, které by bylo azylově relevantní. Ztotožnil se také s žalovaným, že žalobce nevyhledal pomoc u příslušných státních orgánů, ačkoli tak učinit mohl.

[4] Nepřisvědčil ani námitce, že se žalovaný dostatečně nezabýval bezpečnostní a politickou situací v zemi původu žalobce, naopak poukázal na to, že vycházel z aktuálních zdrojů. Z nich vyplývá, že moldavský právní systém poskytuje občanům dostatek prostředků na jejich obranu. Jedinou problematickou oblastí je tzv. Podněstří, které vytvořilo paralelní administrativní strukturu. Žalobce však žil ve městě X, které se nachází v oblasti plně kontrolované moldavskou vládou, měl tedy možnost se na příslušné státní orgány obrátit s žádostí o pomoc.

[5] Městský soud dále poukázal na rozpory ve výpovědích žalobce. Zdůraznil, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu ihned po svém příjezdu do ČR, ale učinil tak až zhruba tři roky poté, co se měl potýkat s problémy v zemi původu. Při výslechu ze dne 3. 9. 2017, který s ním byl proveden během řízení o správním vyhoštění, uvedl, že mu není známa žádná překážka jeho vycestování z ČR. Tvrdil, že sem přicestoval jako turista, špatně si však spočítal dobu platnosti dokladu. Při tomto výslechu žalobce také zmínil, že Moldavskou republiku opustil z důvodu obavy o svůj život, neboť tam měl problémy se skupinou lidí z politických důvodů. Při pohovoru v řízení o udělení mezinárodní ochrany sice uvedl, že byl dříve politicky aktivní, avšak v této souvislosti nezmínil, že kvůli tomu měl ve své vlasti potíže. Problémy se soukromými osobami odůvodnil v azylovém řízení nově tím, že se jednalo o osoby, které po něm chtěly úhradu dluhu v souvislosti s jeho předchozí obchodní aktivitou v Ruské federaci. Městský soud tedy dovodil, že tvrzení žalobce v protokolu o udělení mezinárodní ochrany se jeví jako účelové a nedůvěryhodné.

[6] Městský soud nepřisvědčil ani námitce, že neudělením mezinárodní ochrany žalobci dojde k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „*Úmluva*“). O porušení tohoto článku by totiž bylo možné uvažovat až tehdy, pokud by byl žadatel o mezinárodní ochranu zcela znemožněn rodinný život v zemi původu. Tak tomu v případě žalobce není. Kromě toho lze dodat, že žalobce si v ČR může vyřídit pobytové oprávnění a legalizovat zde tak svůj pobyt. Má však rovněž možnost se odstěhovat jinam, kde bude mít žalobce i jeho partnerka povolený pobyt.

[7] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že městský soud zásadně pochybil v otázce hodnocení stěžovatelových námitek proti rozhodnutí žalovaného, pokud by však postupoval správně, věcné rozhodnutí městského soudu by bylo odlišné. Městskému soudu konkrétně vytýká,

pokračování

že neučinil závěr o existenci rizika vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu, které stěžovateli hrozí v případě návratu do země původu, a to zejména s ohledem na právo nebýt mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, jenž je zakotveno v čl. 3 Úmluvy, a právo na ochranu soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy.

[8] Stěžovatel nesouhlasí s městským soudem, že tvrzení, která uvedl v řízení o udělení mezinárodní ochrany, jsou nejednoznačná a účelová. Skutečnost, že se nezmínil o problémech s vyděrači v řízení o správním vyhoštění, nemůže mít vliv na výsledek řízení o mezinárodní ochraně. Trvá na tom, že v azylovém řízení poskytl konzistentní a pravdivou výpověď o událostech, které ho vedly k opuštění země původu. Pokud žalovaný projevil pochybnosti o jím tvrzených skutečnostech, měl s ním provést například doplňující pohovor, aby objasnil, zda mu v zemi původu nehrozí vážná újma. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 – 55.

[9] Dále namítá, že se městský soud dostatečně nezabýval tím, co by stěžovateli hrozilo, pokud by oznámil na policii, že mu vyděrači vyhrožují. V žalobě přitom tvrdil, že se kvůli vydírání obrátil na policii, u níž pracuje jeho bratr. Od něj však zjistil, že policie může být napojena na vyděrače. Jelikož tedy dospěl k závěru, že moldavské státní orgány mu pomoc nezajistí, odcestoval do ČR. Městský soud ani žalovaný se tímto tvrzením nezabývali a spokojili se se závěrem, že v Moldavské republice jsou formálně dostupné prostředky, jimiž se lze bránit proti nečinnosti policie, ačkoli ve skutečnosti se zde vyskytují problémy s vymahatelností práva. To ostatně připustil také Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 27. 1. 2020, č. j. 7 Azs 340/2019 – 33, a stejný závěr vyplývá i ze zpráv zahraničních organizací a vládních orgánů jiných zemí.

[10] Nakonec stěžovatel tvrdí, že městský soud dostatečně nepřihlédl k možnému zásahu do soukromého a rodinného života, který mu hrozí v důsledku vydání rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. V ČR má dlouhou dobu partnerku, pokud by tedy byl nucen odcestovat zpět do země původu, jejich vztah by byl narušen (v současné „koronavirové pandemii“ není možné podávat žádosti o jiná pobytová oprávnění). Do Moldavské republiky se s partnerkou přemístit nemůže, neboť se obává vyděračů.

[11] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Uvádí, že se městský soud dostatečně zabýval všemi žalobními námitkami a vysvětlil, proč je neshledává důvodnými. Jeho závěry jsou v souladu s obsahem správního spisu i relevantní judikaturou správních soudů.

[12] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[13] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též

nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů (respektive městského soudu).

[14] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že městský soud zásadně pochybil, jelikož nepřisvědčil jeho námitce, že mu v případě návratu do země původu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu, a to zejména s ohledem na právo nebýt mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu a právo na ochranu soukromého a rodinného života.

[15] Nejvyšší správní soud tento důvod přijatelnosti neshledal. Pokud městský soud dovodil, že obavy stěžovatele z vyděračů (soukromých osob) nemohou být důvodem pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany, což odůvodnil tím, že stěžovatel se s žádostí o pomoc neobrátil na moldavské státní orgány, ačkoli tak učinit mohl, postupoval v souladu s ustálenou judikaturou tohoto soudu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37). Kasační soud připouští, že stěžovatel namítal, že se na příslušné orgány nemohl obrátit, jelikož by se vyděrači o tom dozvěděli a hrozilo by mu nebezpečí. V pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu však k této otázce jen obecně uvedl, že od svého bratra, který pracuje na policii, „*má z první ruky, jak to tam (v Moldavské republice – pozn. soudu) vypadá*“. Netvrdil však, že od bratra zjistil, že konkrétní osoby, které ho vydíraly, jsou provázány s policií.

[16] Městský soud se dále zabýval vymahatelností práva v Moldavské republice, čímž postupoval v souladu s relevantní judikaturou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Na základě aktuálních zpráv o zemi původu stěžovatele však ve shodě s žalovaným dovodil, že ačkoli existují případy, kdy policie zneužije své pravomoci, obecně platí, že státní orgány jsou schopné poskytovat ochranu těm, kteří se jí domáhají (viz strana 6 napadeného rozsudku). Pro úplnost lze dodat, že v usnesení č. j. 7Azs 340/2019 – 33, na které odkazoval stěžovatel, sice Nejvyšší správní soud uvádí, že nezpochybňuje, že vymahatelnost práva je v Moldavské republice problematická, není ovšem zřejmé, na základě jakých podkladů dospěl soud k tomuto závěru, neboť tato věta není blíže odůvodněna. Podstatné tedy je, že v projednávaném případě ze zpráv o zemi původu (které byly aktuální ke dni vydání rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany) vyplývá, že moldavské státní orgány jsou schopny poskytnout tamním občanům právní ochranu. Výjimkou je pouze oblast Podněstří na hranici s Ukrajinou, ve které ovšem stěžovatel nežil.

[17] V souladu s ustálenou judikaturou (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2012, č. j. 3 Azs 41/2012 - 24) rovněž městský soud dovodil, že v důsledku rozhodnutí žalovaného nebude zasaženo do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život v smyslu čl. 8 Úmluvy. Připomněl totiž, že neudělením mezinárodní ochrany a následným vycestováním může dojít k porušení tohoto článku (až na výjimky) teprve v situaci, pokud je žadateli zcela znemožněn rodinný život nejen v České republice, ale také v zemi původu. Tak tomu v případě stěžovatele není, neboť stěžovatel má sice v

pokračování

ČR partnerku (která se s ním může přemístit do země původu), ovšem v Moldavské republice má rodinu.

[18] Kasační soud tedy shrnuje, že městský soud se nedopustil vytýkaných pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele a která by tak založila důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Při posuzování stěžejní otázky, která byla v řízení o žalobě předestřena, tedy dostupnosti právní pomoci od příslušných moldavských orgánů, městský soud vycházel z aktuálních a nezávislých zdrojů o zemi původu a přiléhavě odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se touto problematikou zabývala. Kasační soud nezjistil ani jiná pochybení městského soudu takové intenzity, jakou předvídá usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 – 39.

[19] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] Jelikož byla kasační stížnost odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[21] Stěžovateli byl v řízení před městským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, jehož zastupování trvá také v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. V řízení o kasační stížnosti byla ustanovenému zástupci přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); dále jen „advokátní tarif“], za který mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 advokátního tarifu aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Ustanovený zástupce stěžovatele je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se mu proto navyšuje o částku, která odpovídá sazbě této daně, tedy o 21 %. Ustanovenému zástupci proto náleží celkem 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 12. listopadu 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

